

Irland stækker ytringsfriheden

Religionskritik: Man skal vare sin mund i Irland. En ny lov har gjort det forbudt at kritisere religion.

HEIDI PLOUGSGAARD
Jyllands-Postens korrespondent
heidi.plougsgaard@jp.dk

LONDON

Irland har taget et skridt væk fra fuld ytringsfrihed og vedtaget en kontroversiel lov, der gør det til en lovovertrædelse at håne, spotte og latterliggøre religion.

Loven blev underskrevet torsdag af den irske præsident, Mary McAleese, trods opfordringer fra flere sider til, at hun skulle lade den prøve ved højesteret.

Som resultat kan journalister, foredragsholdere, forlag og alle andre, der ytrer sig offentligt, blive fundet skyldige i blasfemi, hvis de siger eller skriver noget, som bliver opfattet som groft fornærmende eller krænkende for et betydeligt antal mennesker, der følger en religion.

Det ville formentlig omfatte Morgenavisen Jyllands-Postens Muhammed-tegninger, som McAleese i sin tid fordømte som udelukkende at have haft til formål at provokere. De blev kun offentliggjort i Irland i tabloidavisen Irish Daily Star.

Kritiske røster

Eoin O'Dell, professor i jura ved Trinity College i Dublin, forudser, at konsekvensen bliver en udpræget grad af selvensur, fordi folk ikke vil udtale sig om bestemte emner af frygt for at blive sagsøgt.

»Problemet er, at loven ikke tager højde for konsekvens. Man kan ikke for sjov råbe brand i en biograf, fordi det ville skabe panik. Man kan ikke nødvendigvis offentliggøre private oplysninger om et andet menneske ustraffet, fordi det kan skade omdømmet. Regeringen kan sagsøge dig for at offentliggøre hemmelige oplysninger, men her handler det ikke om, hvorvidt du skader nogen, men om du fornærmer nogen. Man straffer ord frem for konsekvens,« siger O'Dell.

Det ville for eksempel gøre offentliggørelsen af en bog som "De Sataniske Vers" af Salman Rushdie til en lovovertrædelse, vurderer han.

Gruppen Atheist Ireland har været en af de mest høj- røstede modstandere og vil

Den irske præsident, Mary McAleese, her sammen med sin mand, Martin McAleese, har netop underskrevet blasfemiloven trods opfordringer til at lade den prøve ved højesteret. Arkivfoto: Darran Stone/AP

presse på for at få loven lavet om:

»Den ansporer til, at folk skal føle sig krænkede, og kriminaliserer ytringsfrihed. Vi burde i stedet uddanne folk til at debattere i en god tone,« siger Michael Nugent, formand for foreningen.

Den har fået opbakning fra flere irske forfattere, European Humanist Federation, der repræsenterer 42 organisationer i 19 lande, Index on Censorship, der advokerer for ytringsfrihed globalt, og en række kendte meningsdannere som den britiske forsker og religionskritiker professor Richard Dawkins, som står bag "Illusionen om Gud".

Han siger til Irish Times, at den nye lov sender Irland tilbage til Middelalderen, da det var bagudskuende og uciviliseret.

Professor Jonathan Turley, der bidrager med juridiske artikler i aviser som New York Times og Washington Post, fastslår på sin blog, Jonathanturley.org, at det irske tiltag er et skandaløst angreb på ytringsfriheden:

»Regeringen burde foreslå at fjerne paragraffen fra grundloven i stedet for at begrænse borgernes frihed,« skriver han og kalder trangen til at beskytte religion en farlig tendens i Vesten. Det giver O'Dell ham ret i.

»For 20 år siden, da "De Sataniske Vers" blev offentliggjort, forsvarede Vesten Rushdies ret til at gøre det; i

dag er der en tendens til at mene, at religion skal vises respekt,« siger han og henviser til blandt andet Muhammed-krisen.

Injuriepakke

Den irske justitsminister, Dermot Ahern, fremlagde lovforslaget som del af en injuriepakke, efter at en skelsættende højesteretsdom i 1999 synliggjorde, at det var umuligt at sige, hvad gudsbespottelse er ifølge loven.

Her hedder det, at staten skal sikre alle retten til fri tale, inklusive kritik af regeringen, men at »offentliggørelser eller ytringer af blasfemisk, oprørsk eller usømmelig karakter er en krænkelse og skal straffes ifølge loven.« Det stammer fra engelsk lov, da Irland var en del af Storbritannien, og havde til formål at beskytte Den Engelske Kirke fra kritik.

Justitsminister Ahern har sagt, at han ikke ønsker at forbyde blasfemi, men at hans hænder er bundet, hvilket teknisk set er rigtigt. Han har afvist i stedet at forsøge at ændre forfatningen med henvisning til, at den irske stat er under økonomisk pres, og at afstemninger er dyre, men har i den kalkule ikke taget højde for, at irerne til oktober alligevel skal stemme om Lissabontraktaten igen.

Det kan koste op til 190.000 kr. i bøde, hvis man bliver fundet skyldig i at bryde loven.

BYENS STØRSTE

SLUTSPURT
SPAR OP TIL 50%
PÅ I FORVEJEN NEDSATTE VARER

FRA MANDAG KL. 9.30

NORDSTRAND
OF SCANDINAVIA

Strik

Normalpris 199,50
UDSALGSPRIS 99,95
SLUTSPURT
NU KUN 49⁹⁵

BRUUN & STENGADE

Skjorte

Normalpris 399,-
UDSALGSPRIS 99,95
SLUTSPURT
NU KUN 49⁹⁵

SUNWILL
JUST BETTER TROUSERS

Buks

Udvalgte modeller.
Normalpris 699,-
UDSALGSPRIS 399,-
SLUTSPURT
NU KUN 199⁵⁰

49⁹⁵
SPAR 50,-

SEVEN SEAS
COPENHAGEN

BRUUN & STENGADE

bosweel eterna
since 1937 EXCELLENT

NORDSTRAND
OF SCANDINAVIA

Skjorter

Normalpris op til 599,-
UDSALGSPRIS OP TIL 399,-
SPAR YDERLIGERE 50%
SLUTSPURT NU KUN
199,50 99,95 49⁹⁵

SUNWILL BRAX falbe
JUST BETTER TROUSERS FEEL GOOD

Udvalgte bukser

Normalpris op til 899,-
UDSALGSPRIS 399,-
SPAR YDERLIGERE 50%
SLUTSPURT
NU KUN 199⁵⁰

falbe NICK CARSON
AMBASSADOR

BAUMLER

Habitter

Normalpris op til 3.299,-
UDSALGSPRIS 1.499,-
SPAR YDERLIGERE 50%
SLUTSPURT
NU KUN 799,-

Herremode, 2. etage.
Århus 86 12 18 00
Man.-ons. 9.30-18.00, tors.-fre. 9.30-20.00,
hver lør. 9.00-17.00.
www.salling.dk

Salling